

PÄEVA TEEMA | Anastassia Kovalenko-Kõlvart: president tühistas pealiskaudse poliitilise hoogtöö

President tegi demokraatliku ja õigusriigile kohase otsuse, jättes nn punamonumentide seaduse väljakuulutamata, viidates põhiseaduslikule riivele. Antud seadus lubas mitte ainult hooneid lammutada, vaid rakendada vahetut sundi, ignoreerida muinsuskaitseameti hinnanguid ja [Estonia teatri](#) laemaali kinni katta.

Juba enne kolmandat lugemist andis riigikogu õigusosakond punamonumentide seadusele hävitava hinnangu. Eriala- ja loomeliidud jäid menetlusprotsessi täiesti kaasamata, vaatamata nende mitmele avalikule pöördumisele valitsuse poole. Samuti puudus kinnitus, et neid kaasatakse ka komisjoni, mis pidi moodustuma alles tagantjärgi pärast seaduse vastuvõtmist. Muinsuskaitseamet taheti tasalülitada

Hoonetele sätestatud nõuded olid laialivalguvad ja raskesti tõlgendatavad. Kahjuks ka minister jäi riigikogu ees eelnõu kaitstes hätta ega osanud tuua näiteid vaenuõhutavatest hoonetest või anda sellele tähendusele täpsemat sisu. Küll aga ühes oli justiitsminister kindel - Estonia laemaal tuleks ürituste ajaks kinni katta ja avada siis, kui keegi ajaloopärandi huviline sooviks seda vaatama tulla. Antud näide on üks selgemaid viiteid eelnõu absurdsusele.

Kuigi minister väitis, et hooneid lammutada ei ole plaanis, tugevdades enda väidet ilukirjandusliku paatose ja võrdlustega, pole seaduseelnõu siiski ilukirjandus. Kui on midagi sätestatud, siis eelkõige selleks, et seda võimalusel või vajadusel ellu viia.

Antud seadus andis võimaluse hoone lammutamiseks olukordades, kus muul viisil poleks võimalik sümboolikat kõrvaldada ja hoone uute nõuetega vastavusse viia. Oluline on märkida, et seaduseelnõu sätestas ka võimaluse vahetu sunni rakendamiseks, kui hooned õigeaegselt korda ei saaks, mille kohaldamisel kasutatakse politsei- ja piirivalveameti abi.

Kuigi komisjoni lubati kaasata ka muinsuskaitseamet, siis seletuskirjast tuli välja, et ameti esindajal ei oleks otsuste puhul mingit mõju. Näiteks toodi seletuskirjas välja (muuseas mitu korda), et juhul kui muinsuskaitseamet peaks olema lammutustöödele vastu ja luba ei väljasta, siis sellisel juhul

epl.delfi.ee

Estonia teater
Teater

algatab minister mälestiseks olemise lõpetamise menetluse või teeb ettepaneku vabariigi valitsusele muinsuskaitsealaks olemine lõpetada.

Antud küsimuse osas esitas kriitilise avalduse ka rahvusvahelise muinsuskaitse eksperte ühendav organisatsioon koos mitme erialaliiduga, tuues välja tõsiasja, et muinsuskaitseametil ei ole võimalust jääda eriarvamusele, sest ehitusseadustiku muudatusega võib survestada mälestiseks või muinsuskaitsealaks olemise lõpetamist.

Ainult Keskerakond oli vastu

Isegi koalitsioonipartnerid suhtusid Isamaa algatusse kriitiliselt, kuid sellele vaatamata hääletasid kõik erakonnad peale Keskerakonna antud eelnõu poolt. Pani imestama argument, et parem on kiirkorras vastuoluline seadus vastu võtta ja hiljem selle õigusselgust parandada, kui anda rohkem aega aruteludeks, kaasates ka teisi asjassepuutuvaid sihtrühmi. Seadusloome peaks pigem tegelema probleemide lahendamise ja ennetamisega, kuid selline pealiskaudne suhtumine tekitab kahjuks vastupidise tulemuse.

Tasub meelde tuletada, et ka peretoetuse seaduse jättis president esimesel korral välja kuulutamata, mis omakorda näitab, et lõpetav koalitsioon suhtus oma töösse pealiskaudselt ja pidas õigusselgusest olulisemaks poliitiliste punktide noppimist.